

Список використаної літератури

1. Коковська О.В., Міщенко І.В., Павленко Г.П., Юдіна К.Є. Підвищення ефективності лекції як актуальна проблема сучасної вищої медичної освіти в Україні // Матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю «Актуальні проблеми сучасної вищої медичної освіти в Україні». – Полтава, 2019. – С. 109-111.
2. Юдіна К.Є., Міщенко І.В., Коковська О.В., Жукова М.Ю. Мотиваційна сфера майбутньої професійної діяльності, її особливості в студентів закладів вищої медичної освіти // Матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю «Актуальні проблеми сучасної вищої медичної освіти в Україні». – Полтава, 2019. – С. 247-248.
3. Коковська О.В., Міщенко І.В., Павленко Г.П., Юдіна К.Є. Професійна компетентність науково-педагогічного працівника як важлива складова якості вищої медичної освіти // Матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю «Актуальні питання контролю якості освіти у вищих медичних навчальних закладах». – Полтава, 2018. – С. 125-127.
4. Вишнівський ВВ, Гніденко МП, Гайдур ГІ, Ільїн ОО. Організація дистанційного навчання. Створення електронних навчальних курсів та електронних тестів: навч. посібн. К.: ДУТ; 2014.
5. Биков ВЮ. Дистанційне навчання в країнах Європи та США і перспективи для України. Інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу: інноваційні засоби і технології: кол. монографія. К.: Атіка; 2015. с. 77-140.
6. Переваги дистанційної освіти в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.forest.lviv.ua/statti/distance.html>.
7. Проблеми впровадження дистанційної освіти в Україні. – Режим доступу: <http://edu.minfi.n.gov.ua/LearningProcess/RemoteEducation/Pages/Проблеми-впровадження-дистанційної-освіти-вУкраїні.aspx>.

ВИКОРИСТАННЯ СИТУАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ АНГЛОМОВНИХ СТУДЕНТІВ

Коробейнікова Ю.Л., Король Д.М., Коробейніков Л.С.

Українська медична стоматологічна академія

Висвітлено особливості складання ситуаційних завдань для дистанційної самостійної підготовки англомовних студентів.

Ключові слова: англомовні студенти, самостійна підготовка, ситуаційні завдання.

The article is devoted to the peculiarities of the preparation of situational tasks for distance self-training of Englishspeaking students

Key words: english-speaking students, independent preparation, situational tasks.

Не викликає сумніву, що добре навчати може тільки той викладач, який має глибокі знання з сучасного рівня розвитку науки, яку викладає, і суміжних із нею дисциплін, активно поповнює свої знання й уміння, удосконалює професійну майстерність, досконало володіє питаннями педагогіки. Тому підвищення якості підготовки англомовних студентів до практичної діяльності передбачає обґрунтований вибір сучасних технологій, які б ураховували загальну мету навчання й на цій основі забезпечували досягнення максимально можливих результатів.

Особливості навчання англомовних студентів зумовлені тим, що вони потрапляють у іншу психологічну й соціальну ситуацію, яка характеризується низкою чинників: фактор віддаленості від рідних і близьких, інше ментальне й політичне середовище, інші традиції навчання й побуту, інше мовне середовище [3;5]. Серед головних проблем адаптації іноземних студентів залишається мовний бар'єр [1].

Незважаючи на ці труднощі, за останні роки в УМСА було зроблено важливі кроки, які реалізуються шляхом розробки й впровадження транскордонних програм і форматів, із порівняно невисокими цінами за навчання, а також, що є важливим, академія пропонує іноземцям освіту англійською мовою, яка для багатьох знайома і близька.

Але під час викладання іноземною мовою виникає низка проблем:

1. Необхідно підготувати англомовного викладача.

2. Необхідно підготувати достатню кількість навчальних матеріалів англійською мовою.

Перша проблема розв'язується за рахунок внутрішніх резервів кафедри. Що стосується другої проблеми, як варіант – це використання англомовних студентів Internet-ресурсів.

Ураховуючи необхідність впровадження в навчальний процес новітніх технологій, що забезпечують підготовку лікаря сучасної формації, на кафедрі впроваджена й використовується методика дистанційної самостійної підготовки у форматі «Гугл-Тест». Для її реалізації проаналізовано недоліки «традиційної» системи викладання дисципліни: усереднений загальний тип вивчення матеріалу й обсяг знань, який мають засвоїти студенти з різними здібностями; непомірно велика питома вага знань, які отримують студенти в готовому вигляді від викладача; відсутність об'єктивних даних про процес самостійної позааудиторної підготовки й засвоєння студентами навчального матеріалу. На нашу думку, використання системи тестів у навчальному процесі допоможе усунути принаймні деякі з цих недоліків.

Донедавна в «традиційному» навчанні використання ситуаційних завдань займало другорядне місце. Зважаючи на те, що провідна мета процесу навчання – це підготовка фахівця до спроможності ухвалення рішення про доцільність певних дій у тих чи інших ситуаціях, які будуть виникати перед ним у повсякденній практиці, тестовий тренінг має займати одне з цільних місць і в процесі навчання студентів, і під час самостійної підготовки [3].

Безумовно, «інформаційні» форми навчання (лекції, практичні заняття) необхідні в навчальному процесі, але їх недостатньо для опанування навичок розв'язання певних професійних завдань [4].

Досить типовою розбіжністю реальних клінічних ситуацій і традиційних навчальних завдань є те, що в практичній діяльності перед лікарем стоять питання, пов'язані з невизначеністю умов, тобто такі завдання, в яких недостатньо даних, щоб відповісти на поставлені в завданні запитання. У таких випадках, перш ніж розв'язувати їх, необхідно скласти умову розв'язання завдання, тобто активно запитати дані, необхідні для відповіді на поставлені в завданні запитання.

Істотною особливістю завдань, що виникають у практичній роботі лікаря, нерідко є невизначеність шуканого, тобто нечіткість у формулюванні цілей (вислови типу «в інтересах хворого», «щонайкраще», «оптимально» і т.п.).

Завдання з надлишковими відомостями в умові, тобто непотрібними для прийняття рішення, нерідко трапляються на практиці. Ця інформація «індиферентна» для прийняття рішення й може відвести шукача від правильного рішення. Надлишкові дані, які повідомляє хворий лікареві, тим більше підступні, чим більше обізнаний у медичних питаннях хворий: надлишкові відомості в наявному вигляді залежать від «внутрішньої картини хвороби», тобто від того, як хворий уявляє розвиток хвороби.

Завдання із суперечливими (тобто частково неправильними) даними дуже часто виникають перед фахівцями в реальній практиці. У таких ситуаціях шукач мусить, усвідомивши наявність протиріч між викладеними даними, сформулювати обґрунтоване судження про те, якій інформації й чому він віддає перевагу перед іншими. Питання про довіру або недовіру до тих чи інших відомостей вимагає обліку методів дослідження, умов, у яких проводилося дослідження, зіставлення результатів різних досліджень і низки інших обставин.

У своїй роботі лікар нерідко змушений приймати досить серйозні й відповідальні рішення в ситуації, коли ще неможливо точно встановити діагноз, тобто в ситуації, яка допускає тільки ймовірне рішення. На цьому етапі діагностичне завдання має тільки ймовірне рішення (найбільш ймовірний діагноз «А»; менш ймовірний, але не відкидається діагноз «В»). Рішення шукача про тактику на цьому етапі має враховувати обидва діагнози й містити план подальших досліджень для уточнення діагнозу.

Завдання з обмеженням часу розв'язання особливо важливі для підготовки лікарів, пов'язаних із наданням невідкладної допомоги. У цих умовах правильним може вважатися тільки правильне і швидко прийняте рішення. Повільне розв'язання рівнозначне неправильному рішення. У деяких випадках діяльності лікаря прийняте (але не ідеальне) розв'язання завдання за кілька хвилин набагато цінніше від ідеального, але запізненого рішення.

Є ситуації, що вимагають для успішного розв'язання використання певних предметів (або медикаментів) у звичайній для них функції. Ці завдання особливо важливі для лікарів, які за родом діяльності змушені надавати допомогу не в лікувальній установі, а в ситуаціях, коли потрібних інструментів чи медикаментів немає і знайти їх неможливо. Рішення таких завдань має, наприклад, навчити в разі відсутності потрібного медикаменту використовувати інший медикамент, що застосовується для інших цілей, але має побічну дію, яка може бути корисною в даному випадку.

Психологічна небезпека «потрапляння в полон» звички виникає тоді, коли лікар щодня зустрічає пацієнтів з однотипним захворюванням. Так, наприклад, при спалаху грипу один за одним пацієнти скаржаться на головний біль, гарячку. І черговому хворому з такими скаргами встановлюють діагноз «грип», а виявляється, що в нього малярія, яка в цій місцевості трапляється дуже рідко. Лікар робить діагностичну помилку, хоча досконало знає клініку малярії. Просто йому не спадає на думку малярія. Він потрапляє в полон звичних діагнозів, які найчастіше трапляються.

Завдання на виявлення можливої помилки в уже готовому рішенні стають усе більш актуальними. У сучасних умовах усе рідше лікар одержує ніким ще не обстеженого хворого. Часто хворий потрапляє до лікаря вже обстеженим, із уже встановленим кимось діагнозом і лікувальними призначеннями. Помітити помилку в чийсь рішення буває важче, ніж самому правильно вирішити завдання. Психологічна небезпека «потрапляння в полон» чужої логіки, чужого міркування ще більше підсилюється, якщо починає гнітити авторитет автора наведеного висновку. Тому необхідно сформувати в студентів уміння не тільки самому розв'язувати завдання, а й знаходити помилку у висновку колеги. Такі завдання найкраще брати з власного лікарського досвіду.

Отже, охарактеризовані підходи до методики складання проблемних ситуаційних завдань мають бути спрямовані на професіоналізацію навчання, тісний зв'язок його з майбутньою практичною діяльністю, перехід від переважно інформативних до активних форм і методів навчання з включенням елементів проблемності, послідовного пошуку й широкого виростання резервів дистанційної самостійної роботи.

Список використаної літератури

1. Вороненко Ю.В. Актуальні проблеми розвитку системи підготовки іноземних громадян у вищих медичних (фармацевтичному) навчальних закладах України / Ю.В. Вороненко, Ю.І. Фесун // Медична освіта. – 2002. – № 3. – С. 14-16.
2. Демченко О. Дидактична система організації самостійної роботи студентів / О. Демченко // Рідна школа. – 2006. – № 5. – С. 68-70.
3. Куликова О.В. Особенности мотивации обучения иностранных студентов / О.В. Куликова // Актуальные проблемы гуманитарных и естественных наук. – 2009. – № 8. – С. 229-232.
4. Регада М.С. Ситуаційні задачі – ефективний інструмент у підготовці майбутніх лікарів / М.С. Регада, О.М. Угрин, Л.А. Любинець // Матеріали X ювіл. навч.-наук. конф. з міжнарод. участю. – Тернопіль: ТДМУ «Укрмедкнига», 2013. – С.441-442.
5. Розвиток адаптивності іноземних студентів-першокурсників із метою збереження і зміцнення психосоматичного здоров'я та формування здорового способу життя / [Т.О. Лещенко, В.Г. Юфименко, І.В. Самойленко, В.І. Владимірова] // Формування здорового способу життя студентів-медиків засобами освіти: матеріали Всеукр. конф. – Полтава, 2011. – Ч. 2. – С. 123–125.